

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **historia sztuki**
Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Data przeprowadzenia wizytacji: **7–8 listopada 2019 r.**

Warszawa, 2019

Spis treści

---

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	5
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	6
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	7
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	10
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	11
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	13
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	11
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	17
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	19
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	22
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	23
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę	26
5. Załączniki:	28
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	28

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodnicząca: prof. dr hab. Małgorzata Leyko, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Ryszard Kasperowicz, członek PKA
2. prof. dr hab. Anna Kutaj-Markowska, ekspert PKA
3. mgr Karolina Martyniak, sekretarz Zespołu oceniającego
5. Katarzyna Ostrowska, ekspert ds. studenckich

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku historia sztuki prowadzonym przez Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2019/2020. PKA po raz kolejny oceniała jakość kształcenia na tym kierunku. Ocena dostosowania się Jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA (ostatnia ocena – instytucjonalna – odbyła się w 2012 r.), w odniesieniu do wyników bieżącej oceny, została opisana w punkcie 4 raportu.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu Oceniającego (ZO PKA) został opracowany po zapoznaniu się z następującymi źródłami informacji, zawartymi w: przedłożonym przez Uczelnię raporcie samooceny, zintegrowanym systemie informacji o nauce i szkolnictwie wyższym POL-on oraz na stronie internetowej Uczelni, a także na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych, przeglądu infrastruktury dydaktycznej, jak również spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku i przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawcami (np. pracownikami Centrum Kultury Zamek, Galerii Miejskiej Arsenał oraz Muzeum Narodowego w Poznaniu, gdzie zatrudnienie znajduje wielu absolwentów IHS UAM).

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	historia sztuki	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	nauki o sztuce	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów / 180 pkt. ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	nie dotyczy	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	nie dotyczy	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	120	nie dotyczy
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	2076 godzin	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	180 ECTS	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	149 ECTS	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	71 ECTS	-

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

Nazwa kierunku studiów	historia sztuki	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia II stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{3,4}	nauki o sztuce	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry / 120 pkt ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	4 tygodnie / 2 pkt. ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	nie dotyczy	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	40	nie dotyczy
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	820 godzin	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	120 ECTS	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	114 ECTS	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	91 ECTS	-

³W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁴ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne z misją i strategią uczelni – działalność naukowa i dydaktyczna prowadzona przez Instytut Historii Sztuki mieści się w ramach strategii, w której zakorzenienie w kulturze i sztuce regionu oraz tradycje badawcze Instytutu (podkreślenie roli metodologii historii sztuki i historii badań nad sztuką, duży nacisk na badania i dydaktykę sztuki nowoczesnej w oparciu o aktualne modele interpretacji, studia nad krytyką artystyczną) zostały harmonijnie połączone z szerokimi perspektywami poznawczymi w zakresie sztuki europejskiej (np. oddzielne zajęcia ze specjalistycznego języka niemieckiego, rozumianego jako język podstawowy historii sztuki w świetle tworzenia się jej podstaw, mające na celu przygotowanie studentów do samodzielnej lektury tekstów z zakresu historii sztuki i teorii sztuki w niemieckojęzycznym obszarze językowym tworzących tożsamość dyscypliny, rozbudowany moduł wstępu do dziejów sztuki poszczególnych epok historyczno-artystycznych, objazdy naukowe do najważniejszych centrów sztuki europejskiej, objazdy zabytkoznawcze po Polsce, współpraca z ośrodkami uniwersyteckimi historii sztuki i architektury, np. z politechniką w Dortmundzie, zaproszenia na wykłady gościnne naukowców z Niemiec czy USA). Koncepcja i cele kształcenia mieszczą się w obszarze dyscypliny *nauki o sztuce* – cele kształcenia skupione są na wszechstronnym przygotowaniu studentów zarówno do pracy naukowej, jak i realizowania rozmaitych zadań w instytucjach szeroko pojętej kultury artystycznej i działalności na polu krytyki artystycznej, natomiast sama koncepcja kształcenia stanowi harmonijne połączenie podstawowych wymogów z zakresu historii sztuki, dziejów historii sztuki i wiedzy teoretycznej o sztuce z możliwością realizacji indywidualnych propozycji badawczych studentów. Koncepcja i cele kształcenia są ściśle skorelowane z zakresem oraz charakterem działalności naukowej, prowadzonej w Instytucie, która stanowi odpowiednią i dobrze przygotowaną podstawę dla rozwijania dydaktyki (np. badania nad sztuką nowoczesną i najnowszą prowadzone w Centrum Badań nad Sztuką Europy Środkowo-Wschodniej im. Piotra Piotrowskiego, właściwe powiązanie aktywności naukowej poszczególnych pracowników z zajęciami o charakterze monograficznym, seminariami warsztatowymi, zajęciami problemowo-specjalizacyjnymi, które są ciągle aktualizowane i dostosowywane do postulatów studentów); koncepcja i cele kształcenia oparte są na stale modyfikowanym i wypróbowanym, nowoczesnym modelu historyka sztuki (oprócz dogłębnej wiedzy historycznej studenci uzyskują wiedzę i kompetencje w zakresie krytyki artystycznej i opracowywania tekstów krytycznych, problemów wystawiennictwa i kuratorstwa, wiedzę z zakresu muzealnictwa) i uwzględniają wymogi rynku pracy, które obejmują przygotowywanie wystaw i opracowanie katalogów wystaw, znajomość procedur związanych z funkcjonowaniem wystawiennictwa sztuki współczesnej, a także pracy zawodowej w muzeach sztuki – naukowego opracowywania i inwentaryzacji zbiorów, organizacji wystaw, zasad współpracy z innymi placówkami muzealnymi i instytucjami zajmującymi się ochroną zabytków, popularyzacji wiedzy o sztuce (np. współpraca z Centrum Kultury Zamek, Galerią Miejską Arsenał, Muzeum Archidiecezjalnym, Miejskim Urzędem Konserwatorskim, Wojewódzkim Urzędem Konserwatorskim, Muzeum Narodowym w Poznaniu), opracowano je we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi (dotyczy takich zajęć, jak *wystawiennictwo*, *kuratorstwo* – współpraca z salonami wystawienniczymi „DESA”, którą podjęto uwzględniając postulaty studentów). Efekty uczenia się obejmują wiedzę, umiejętności i kompetencje wymagane na studiach o profilu ogólnoakademickim, przedstawiono je precyzyjnie i szczegółowo w bardzo dobrze opisanych sylabusach, co pozwala na rzetelną ich weryfikację, zostały sformułowane odpowiednio dla każdego poziomu studiów i są zgodne z wymogami Polskiej Ramy Kwalifikacyjnej dla każdego poziomu kształcenia na kierunku *historia sztuki*. Efekty te są realistyczne, dostosowane do postępów studentów w procesie uczenia się i są możliwe do realizacji, wzięwszy także pod uwagę liczbę pkt. ECTS, przeznaczonych na poszczególne

zajęcia. Efekty uczenia się są zgodne z aktualnym stanem wiedzy, uwzględniają przede wszystkim kompetencje badawcze i znajomość języka podstawowego dla dyscypliny z punktu widzenia rozwoju historii sztuki i jej metodologicznego zaplecza (jęz. niemiecki), a także oczekiwane kompetencje społeczne.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1⁵

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja kształcenia na kierunku *historia sztuki*, prowadzonym w IHS UAM, jest w pełni zgodna z misją Uczelni i przyjętą strategią. Efekty uczenia się zostały sformułowane przejrzysto i są możliwe do realizacji (sylabusy przygotowano bardzo starannie). Cele kształcenia pozostają w zgodzie z najwyższymi wymogami, jakie stawia się dziś przed historykami sztuki (pogłębione przygotowanie metodologiczne, dzieje dyscypliny, rozszerzone wprowadzenie do dziejów sztuki poszczególnych epok, uwzględnienie w programie studiów najnowszych metodologii badania sztuki nowoczesnej i współczesnej oraz problemów krytyki artystycznej, kuratorstwa i muzealnictwa). Koncepcję kształcenia, cel i efekty uczenia się opracowano w porozumieniu z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1/ Zajęcia z lektury klasycznych tekstów historii sztuki dla studentów I roku I stopnia studiów – nauka interpretacji tekstu, wprowadzenie do dziejów dyscypliny i metodologii poprzez bezpośredni kontakt z najważniejszymi tekstami, tworzącymi fundament tożsamości dyscypliny – zajęcia te są charakterystycznym elementem koncepcji kształcenia, przyjętej w IHS UAM, w ramach której położono szczególny nacisk na dzieje dyscypliny oraz metodologiczne przygotowanie absolwentów, i mogą stanowić wzór do naśladowania także kierunków historii sztuki w innych polskich uczelniach.

2/ Poszerzone zajęcia z języka niemieckiego jako języka podstawowego dla dziejów i metodologicznych podstaw dyscypliny – ten element koncepcji kształcenia jest wyjątkowy dla programu studiów z zakresu historii sztuki w IHS UAM i powinien zostać uwzględniony w programach studiów pozostałych ośrodków prowadzących kierunek historia sztuki.

Zalecenia

Brak

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Czas trwania studiów I i II stopnia jest właściwy, przypisano mu właściwą liczbę pkt. ECTS, liczba tych punktów jest możliwa do realizacji w trakcie odpowiednio 6 i 4 semestrów nauki. Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów (określona w programie studiów łącznie oraz dla poszczególnych zajęć lub grup zajęć) zapewnia osiągnięcie zamierzonych

---

⁵W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

efektów uczenia się – rozkład pkt. ECTS jest poprawny i konsekwentnie przestrzegany (ze szczególnym uwzględnieniem wysokiej punktacji dla zajęć seminaryjnych). Liczba pkt. ECTS, zapewniających studentowi wybór zajęć i indywidualizację ścieżki kształcenia, jest odpowiednia (71 pkt. ECTS na 180 na I poziomie, 91 pkt. ECTS na 120 na II poziomie studiów). Sekwencja zajęć jest logiczna, umożliwia uzyskanie zamierzonych efektów uczenia się, formy zajęć są odpowiednio dostosowane do efektów uczenia się – bardzo dużą wagę przywiązuje się do zajęć o charakterze seminaryjnym i ćwiczeniowym, a także do swobodnego wyboru zajęć przez studentów. Program studiów obejmuje zajęcia związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinie *nauki o sztuce*, którym przypisano wystarczającą liczbę pkt. - 135 pkt. ECTS na I stopniu, 99 pkt. ECTS na stopniu II. Nauczanie języka obcego zakłada osiągnięcie wymaganego poziomu B2 na pierwszym poziomie studiów i B2+ na drugim, ale należy podkreślić, że zajęcia obejmują także pogłębione kształcenie w zakresie znajomości jęz. niemieckiego jako języka podstawowego dla dyscypliny. Program studiów opiera się na dwóch filarach: wprowadzenia do dziejów sztuki poszczególnych epok historyczno-artystycznych (blok podstawowy – obowiązkowe jednosemestralne moduły ćwiczeniowo-wykładowe z *Wprowadzenia do wiedzy o sztuce poszczególnych epok* oraz blok specjalizacyjny z *Wybranych zagadnień z dziejów sztuki*) oraz na obszernym module, poświęconym zagadnieniom historii sztuki i metodologii historii sztuki. Te dwa zasadnicze obszary programowe są uzupełnione przez szeroki wachlarz zajęć problemowo-specjalizacyjnych do wyboru oraz wykładów monograficznych. Treści programowe są zgodne z profilem konkretnych zajęć, odpowiadają współczesnym standardom badawczym, uwzględniają odrębny charakter dyscypliny historia sztuki, zostały opracowane w sposób kompleksowy i przyporządkowane właściwym efektom uczenia się. Treści programowe określono, biorąc pod uwagę współczesne wymogi dydaktyki akademickiej (np. umiejętności wykorzystywania nowoczesnych baz danych – obrazowych i ikonograficznych – oraz internetowych zasobów bibliograficznych). Formy zajęć (wykłady, ćwiczenia, seminaria, wyjazdy zabytkoznawcze – terenowe) oraz metody kształcenia dostosowano do możliwości studentów, uwzględniają logikę procesu uzyskiwania odpowiednich postępów w poznawaniu dziejów sztuki i metodologii historii sztuki przez studentów odpowiednio do poziomu studiów (np. na I roku II stopnia studiów wprowadzono seminaria warsztatowe, których celem jest m.in. uzupełnienie wiedzy z zakresu metod historii sztuki dla studentów podejmujących studia na tym kierunku na II stopniu, po innych studiach licencjackich niż historia sztuki). Na II stopniu studiów położono nacisk na zintensyfikowanie intelektualne studiów w zakresie indywidualnych zainteresowań. Bardzo duże znaczenie przywiązuje się do tego, aby zajęcia fakultatywne nie były powtarzane w kolejnych latach i zachowana została duża różnorodność oraz możliwość wyboru zindywidualizowanej ścieżki kształcenia się przez studentów. Dbą się również o różnorodność zajęć pod kątem zaangażowania studentów w rozmaite formy uczestnictwa – od ściśle gabinetowych po terenowe. Środki i metody dydaktyczne umożliwiają w pełni osiągnięcie przez studentów założonych efektów uczenia się i dobrze przygotowują do podjęcia samodzielnej działalności naukowej – służą temu m.in. ściśle wyprofilowane zajęcia problemowo-specjalizacyjne, wymagające z założenia dużej samodzielnej aktywności studentów, a także przygotowanie uczestników zajęć do samodzielnych wypowiedzi pisemnych (zob. poniżej o pracach etapowych). Studenci z niepełnosprawnością pozostają pod opieką Biura ds. Osób Niepełnosprawnych, a także Pełnomocnika ds. Osób z Niepełnosprawnościami, zaś sam proces kształcenia jest dostosowany do ich potrzeb – np. poprzez wydłużenie terminów sesji egzaminacyjnej, korzystanie z długoterminowych urlopów, ułatwiony kontakt internetowy z prowadzącymi zajęcia.

Należy zwrócić uwagę, że Jednostka błędnie oszacowała liczbę punktów ECTS, jaką studenci zdobywają w kontakcie z wykładowcą (180 ECTS na I stopniu, 120 ECTS na II stopniu), co sugeruje, że student nie prowadzi pracy samodzielnej, nie przygotowuje się do zajęć i egzaminów. Zapis ten wymaga korekty. Praktyki zawodowe trwają 4 tygodnie (przypisano im 2 pkt. ECTS) obejmują studentów II roku II stopnia studiów, organizowane są we współpracy z właściwymi instytucjami kultury i muzeami sztuki oraz galeriami sztuki, z którymi podpisano stosowne umowy. Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją dokonuje się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane w informatorze studiów IHS UAM zasady. Szczegółowe efekty uczenia się zawiera odpowiedni sylabus. Efekty uczenia się weryfikuje i ocenia opiekun praktyk, który ma do dyspozycji pisemny raport, sporządzony przez osobę opiekującą się

konkretnymi studentami w danej instytucji kultury. Powołany opiekun praktyk posiada odpowiednie kompetencje i doświadczenie, jest w stanie właściwie ocenić osiągnięcia studentów i ich zgodność z zamierzonymi efektami uczenia się. Program praktyk, jak również efekty uczenia się, uzyskiwane podczas praktyk, podlegają, podobnie jak cały program studiów, konsultacjom z udziałem studentów. Ponadto opiekun praktyk przeprowadza rozmowę ze studentem, na podstawie której weryfikuje osiągnięcie założonych efektów uczenia się. IHS UAM zapewnia miejsca praktyk dla studentów – jednocześnie zachęca się studentów do samodzielnego wyszukania i wyboru miejsca odbywania praktyk; w takiej sytuacji opiekun praktyk określa, czy wybrane przez studenta miejsce ich odbywania jest właściwe i zgodne z przyjętymi zasadami jakościowymi. Dokumentację praktyk przechowuje się w archiwum opiekuna praktyk zawodowych.

Ogólnie rzecz ujmując, rozplanowanie zajęć, jak również termin i organizacja praktyk, umożliwiają studentom samodzielne uczenie się, czas przeznaczony na udział w poszczególnych zajęciach jest adekwatny do potrzeb studentów i wymogów im stawianych. Weryfikacja osiągania efektów uczenia się jest rzetelna i skuteczna, studenci uzyskują informację zwrotną o swoich osiągnięciach

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Program studiów w zakresie historii sztuki w IHS UAM realizowany jest w sposób właściwy, konsekwentny, w oparciu o bardzo wysokie kompetencje zespołu dydaktyczno-naukowego Instytutu. Treści programowe zajęć są zgodne ze współczesnym stanem wiedzy w zakresie historii sztuki i jej metodologii oraz z efektami uczenia się i prezentowane odpowiednio do możliwości poznawczych uczestników zajęć. W procesie nauczania wykorzystuje się adekwatne metody i formy zajęć (w tym metody uwzględniające nowoczesne możliwości dydaktyczne), oferując studentom zarówno bardzo solidny fundament wiedzy historyczno-artystycznej i metodologicznej, jak również tworząc szerokie możliwości indywidualizacji procesu kształcenia. Studenci z niepełnosprawnościami otrzymują odpowiednie wsparcie w procesie kształcenia. Praktyki zawodowe odbywają się zgodnie z przyjętymi i znanymi studentom zasadami, weryfikacja efektów uczenia się na praktykach dokonuje się w oparciu o raport przygotowany przez osobę przyjmującą studenta w określonej instytucji i sprawującą bezpośrednią opiekę nad studentem, a także na podstawie rozmowy studenta z opiekunem praktyk, ostatecznie oceniającym realizację zamierzonych efektów uczenia się.

Środki i metody dydaktyczne zostały właściwie dostosowane do charakteru studiów z zakresu historii sztuki, umożliwiają osiągnięcie przewidzianych efektów uczenia się, dobrze przygotowują do podjęcia konkretnych zadań w pracy zawodowej. Sekwencja zajęć uwzględnia porządek stopniowego zdobywania pogłębionej wiedzy oraz umiejętności, czas przeznaczony na samodzielne uczenie się został poprawnie określony. Program przewiduje uzupełnienie wiedzy dla studentów I roku II stopnia, którzy podejmują studia z zakresu historii sztuki posiadając licencjat z innych dyscyplin. Oczekiwania prowadzących zajęcia są precyzyjnie określone i znane studentom, a metody weryfikacji skuteczne, obiektywne i rzetelnie sformułowane.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Rekrutacja jest prowadzona w sposób przejrzysty, jej procedury są bezstronne i zapewniają równe szanse potencjalnym kandydatom. Na I poziomie studiów przyjmowani są chętni na podstawie wyników matur; kandydaci wskazują dwa przedmioty, w których osiągnęli najwyższą ocenę – nie muszą to być przedmioty humanistyczne, choć z reguły kandydaci wskazują takie właśnie przedmioty. Praktyka wskazuje jednak, że poziom osiągnięć kandydatów już w trakcie trwania studiów nie zależy od tego, czy faktycznie wskazują oni przedmioty humanistyczne podczas procedury rekrutacyjnej. W rekrutacji na II stopień studiów obowiązuje rozmowa kwalifikacyjna, sprawdzająca zakres wiedzy kandydata z zakresu historii sztuki i szeroko pojętej humanistyki – w tym wypadku procedura rekrutacyjna jest selektywna.

Sposoby potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych na innych uczelniach bądź poza granicami kraju określa stosowna uchwała Senatu nr 66/2016/2017 z dn. 29 maja 2017 r. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów określone zostały w uchwale Senatu nr 234/2014/2015 z dn. 29 czerwca 2015 r. Sposoby potwierdzania efektów uczenia się umożliwiają ich poprawną identyfikację oraz porównanie z efektami uczenia się przyjętymi w programie studiów w IHS UAM.

Zasady i procedury dyplomowania są jasne, precyzyjnie określone, odpowiadają charakterowi kierunku oraz treściom programowym i potwierdzają efekty uczenia się. Zostały one ujęte w regulaminie studiów, przyjętym przez Senat obwieszczeniem nr 6/2015 z dn. 28 września 2015 r. O skuteczności reguł dyplomowania świadczy dobór tematów prac (zawsze zatwierdzanych przez radę naukową IHS UAM, obecnie Radę Programową Wydziału Nauk o Sztuce UAM) oraz poziom ich realizacji. Tematyka prac dyplomowych na obu poziomach studiów pozwala stwierdzić, że są one dostosowane do poziomu i profilu uczenia się, jednocześnie będąc sprawdzianem osiągnięcia przez absolwentów konkretnych efektów uczenia się, zgodnie z programem studiów i przyjętymi normami PRK dla odpowiedniego poziomu kształcenia na kierunku *historia sztuki*, dyscypliny *nauki o sztuce*. Zasady przygotowywania prac licencjackich i magisterskich są jasne i zróżnicowane – na I stopniu studiów uczestnicy przygotowują dwie prace licencjackie, z których jedna staje się potem podstawą dyplomowania, na studiach II stopnia wydłużono czas trwania seminarium mgr do 3 semestrów, by w ten sposób podnieść poziom prac oraz ułatwić studentom przystępowanie do egzaminu mgr w terminie. Prace dyplomowe są zróżnicowane, ich poziom z reguły jest wysoki, tematyka odpowiada kompetencjom naukowym promotorów, oceny prac są zasadne, na uwagę zasługują wyczerpujące i merytoryczne recenzje. Prace licencjackie potwierdzają uzyskanie przez studentów określonych w programie umiejętności i wiedzy, są poprawnie skonstruowane i zgodne z przyjętym standardem (nie przekraczają z zasady 30-40 stron, dają możliwość oceny uzyskania przez studentów umiejętności pisania prac, wykorzystania aparatu naukowego, formułowania wniosków). Prace mgr różnią się wyraźnie objętością oraz charakterem, stanowią samodzielną analizę postawionego problemu, reprezentują bardzo dobry poziom merytoryczny.

Ważną rzeczą, istotną dla utrzymania wysokiego poziomu kształcenia, jest zasada, zgodnie z którą student nie może powtarzać I roku na I stopniu studiów. Osiąganie przez studentów efektów uczenia się jest weryfikowane według klarownych, rzetelnych kryteriów, co potwierdzają m.in. prace etapowe. Prace etapowe mają różnorodny charakter, zazwyczaj są to pisemne opracowania jakiegoś konkretnego, wąsko zarysowanego problemu, sprawdzają znajomość i umiejętność posługiwania się podstawowymi pojęciami historii sztuki i literaturą naukową bądź też orientację w dziedzinie pamięci wizualnej i metod opisu dzieł sztuki. Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studenta zamierzonych efektów uczenia się zapewniają bezstronność, rzetelność i porównywalność ocen. Zasady te określają już na wstępie (w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów) oczekiwania co do efektów uczenia się oraz sposób powiadamiania studentów o efektach ich prac i postępach w procesie uczenia się. Metody weryfikacji stopnia opanowania poszczególnych efektów uczenia się zostały

wybrane właściwie i są adekwatne do charakteru zajęć, a ich kryteria są przejrzyste i prezentowane studentom na początku kursu. Weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się dokonuje się na podstawie zaliczeń, egzaminów, także w oparciu o zaliczeniowe prace etapowe. Ocenie podlegają wszystkie najważniejsze aspekty wykształcenia historyka sztuki: znajomość historii metodologii historii sztuki, wiedzę z zakresu dziejów sztuki, poprawność wykorzystywania terminologii historyczno-artystycznej, umiejętność przygotowywania tekstów krytycznych, znajomość ikonografii i zasobów wizualnych, orientację w opanowaniu metod pracy typowych dla problemów kuratorstwa wystaw, opracowania zbiorów muzealnych, itp. Metody weryfikacji bez wątpienia mogą służyć ocenie przygotowania do rozpoczęcia samodzielnej aktywności naukowej przez absolwenta. Umożliwiają one także właściwą ocenę opanowania języka obcego pod kątem potrzeb dyscypliny na wymaganych poziomach (B2 lub B2+). Należy zaznaczyć, że studenci mają swój udział w pracach badawczych, podejmowanych w Instytucie, np. opracowali dokumentację zespołu pałacowego w Gładyszach w ramach międzynarodowego projektu, czy też współpracowali z Centrum Badań nad Sztuką Europy Środkowo-Wschodniej im. Piotra Piotrowskiego.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Kryteria oraz przebieg rekrutacji na studia z *historii sztuki* w IHS UAM są przejrzyste i właściwe, określają równe szanse dla wszystkich kandydatów, jakkolwiek proces przyjęcia na I poziom studiów nie ma wyraźnego charakteru selektywnego. Proces dyplomowania odbywa się według rzetelnych i znanych studentom reguł. Prace etapowe i dyplomowe są zróżnicowane, ich ocena adekwatna i klarowna dla studentów, tematyka i wymogi dostosowane do poziomu studiów i kompetencji wykładowców. Efekty uczenia się są weryfikowane w sposób skuteczny, równy i przejrzysty dla uczestników zajęć, co pozwala monitorować postęp każdego uczestnika zajęć w osiąganiu zamierzonych celów kształcenia. Studenci są we właściwy sposób informowani o swoich osiągnięciach i mankamentach wiedzy, informacja zwrotna o ich postępach w zdobywaniu zamierzonych kwalifikacji dociera do nich szybko i jest jasno formułowana. Sekwencja zajęć jest właściwie dostosowana do możliwości studentów, rozplanowanie zajęć pozwala na skuteczne osiągnięcie zamierzonych celów i samodzielną pracę. Program studiów uwzględnia w wystarczającym stopniu indywidualne zainteresowania studentów, jeżeli zachodzi taka potrzeba, studenci mają możliwość uzupełnienia wiedzy (dotyczy to studentów II stopnia po studiach licencjackich innych niż historia sztuki). Studenci mają duże możliwości uczestnictwa w zadaniach badawczych, realizowanych w IHS UAM.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Brak

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Kadra naukowo-dydaktyczna IHS UAM jest kompetentna, co potwierdzają zarówno publikacje, granty, uczestnictwo w życiu naukowym historyków sztuki w Polsce i poza granicami kraju, jak również obsada zajęć, w pełni zgodna z zainteresowaniami oraz osiągnięciami nauczycieli akademickich.

O systematycznym doskonaleniu kadry świadczą m.in. awanse zawodowe (w ostatnim czasie – 4 habilitacje i jedna profesura), a także organizowanie corocznie seminariów metodologicznych w Rogalinie. Te ostatnie to nowa odsłona żywej tradycji naukowej IHS UAM, określonej jeszcze w latach 70. jako tzw. szkoła poznańska, skupiona na metodologii i przemianach postaw badawczych. Wychodzący staraniem pracowników Instytutu od końca lat 70. rocznik „Artium Questiones” jest nie tylko czasopismem wysoko punktowanym, ale w zakresie dyscypliny historia sztuki jednym z najwyżej cenionych w kraju. Instytut od lat specjalizuje się ponadto w działaniach translatorskich, przybliżając najnowsze dokonania w dyscyplinie i wzniecając tym samym naukową dyskusję. Działalność światowej rangi profesora Piotra Piotrowskiego (zm. 2015) przyczyniła się do intensyfikacji badań nad sztuką nowoczesną i rozpropagowaniem tych badań w Europie. Choć generalnie dydaktyka opiera się na zatrudnionej w IHS kadrze, to jeśli zachodzi taka potrzeba, powierza się zajęcia specjalistom w danej dziedzinie, którzy pracują poza Instytutem. Na 20 pracowników badawczo-dydaktycznych aż 13 posiada habilitację. Czterech zatrudnionych bibliotekarzy świadczy o wadze tej jednostki w ramach IHS UAM. Zajęcia są regularnie ankietowane przez studentów. Odbywa się to na podstawie sporządzonych specjalnie dla IHS UAM i modyfikowanych w razie potrzeby ankiet ewaluacyjnych, służących m.in. do krytycznego spojrzenia na efekty kształcenia i dostosowania programu do postulatów studentów. Na spotkaniu z ZO PKA kadra podkreślała korzystne zmiany w dofinansowaniu wyjazdów na konferencje, opłat konferencyjnych, na co wpłynęły kwestie obiektywne (kategoria A+ i zmiana przepisów). Korzystne jest wsparcie pracowników przygotowujących się do postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego poprzez urlop naukowy raz na 7 lat oraz urlopy szkoleniowe przyznawane przez Rektora. Brakuje nieco finansów na zrobienie kwerend przygotowujących do napisania wniosków grantowych w programach NPRH i NCN.

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty na transparentnych zasadach i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju

W IHS UAM funkcjonują transparentne mechanizmy przyznawania funduszy i jasne kryteria oceny pracowników. Listy rankingowe publikacji w czasopismach punktowanych przekładają się na dodatki motywacyjne. Dodatek motywacyjny otrzymuje też koordynator programu Erasmus+.

Jeśli zauważymy, że standard kształcenia historii sztuki zawiera zarówno faktor teoretycznej wiedzy, jak i praktycznych umiejętności (wzbogacając to jeszcze kompetencjami społecznymi), to podkreślić należy, iż w zakresie wiedzy teoretycznej IHS UAM zgodnie z profilem ukształtowanym jeszcze w latach 70. konsekwentnie pracuje nad pogłębianiem refleksji nad teoretycznymi podstawami prowadzonych badań, nie oferując przy tym jednej perspektywy i opcji, ale – zgodnie z różnymi zainteresowaniami kadry – przygotowując do ścierania się poglądów i racji; jeśli natomiast chodzi o praktyczne umiejętności, to dzięki szerokiemu zakresowi specjalizacyjnemu kadry (od antyku po sztukę najnowszą) student ma szansę zapoznać się z wieloma aspektami swego przyszłego zawodu. Warto podkreślić, że kompetencje kadry wzbogacane są nie tylko o wiedzę naukową z zakresu konkretnej specjalizacji, ale także o wiedzę związaną z pracą ze studentami z zaburzeniami i niepełnosprawnościami (organizowane są szkolenia). Szkolenia kadry odbywają się m.in. w ramach programu POWER finansowanego przez UE.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami są zgodne z wymaganiami. Znakomita kadra – dzięki stworzonemu systemowi komunikacji ze studentami i transparentnym kryteriom oceny – jest w procesie ustawicznego

samokształcenia, co przekłada się na etos pracy akademickiej przekazywany studentom. Kadra jest bardzo dobrze przygotowana do poszczególnych zajęć, obsada zajęć odpowiada kompetencjom pracowników. Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty na transparentnych zasadach i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, dzięki konsekwentnej ankietyzacji uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadre do ustawicznego rozwoju

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Instytut ma do dyspozycji dwie sale (wykładową i seminaryjną) o łącznej powierzchni 70 m². Łącznie – 600 m², ale z tego tylko 300 m² przypada na pokoje pracowników, sekretariat i wspomniane dwie sale dydaktyczne (większa sala ma powierzchnię zaledwie 42 m²), które muszą wystarczyć zarówno jako sale wykładowe i seminaryjne, jak i miejsce organizowania większych wydarzeń z zapraszającymi gośćmi. Dysponowanie jedynie dwoma salami dydaktycznymi powoduje, że są one obciążane od godziny 8.00 do 20.00, nie pozwalając na zawsze korzystne dla studentów ustawienie planu zajęć. Co gorsza, w tzw. okienkach, studenci mają do dyspozycji pokój socjalny o powierzchni 14 m² zajęty w dużej mierze przez kserokopiarkę. Pozostałą powierzchnię IHS zajmuje biblioteka i magazyny w piwnicy. Te ostatnie dodają kubaturze Instytutu 140 m², choć de facto to przestrzeń nie własna, a wynajęta od Wydziału Neofilologii. Sale wykładowe wyposażone są w podstawową aparaturę: komputery i rzutniki multimedialne oraz ekrany, a także zaciemniające kotary. Gabinety pracowników wyposażone są w komputery, dwa stanowiska komputerowe są także w bibliotece. Jak widać, program studiów realizowany jest w trudnych warunkach lokalowych. Jeśli chodzi o doskonalenie wyposażenia, to wszelkie plany uzupełnienia aparatury liczyć się muszą z niewystarczającą powierzchnią użytkową.

Na terenie uczelni działa sieć ogólnouczelniana pozwalająca w każdym momencie korzystać z zasobów internetowych. Biblioteka i czytelnia dostępne są na miejscu. Czytelnia biblioteczna jest w opisanej sytuacji stosunkowo spora (ok. 30 m²), ale jej wyposażenie nie stwarza możliwości komfortowej pracy studyjnej. Planuje się wydzielenie tu części wypoczynkowo-studyjnej. Instytut dysponuje także wieloma ciekawymi zabytkami, m.in. znakomitym zbiorem dawnych reprodukcji dzieł sztuki i szklanych przeźroczy, stanowiących rarytas jeśli chodzi o historię nauki i edukacji naukowej. Ponieważ kolekcja ta złożona jest w piwnicach, nie może służyć jako pomoc dydaktyczna.

Wejście do instytutu możliwe jest dzięki dwóm windom, a poruszanie się po instytucie ułatwia szeroki korytarz zapewniający osobom z niepełnosprawnością ruchową swobodne poruszanie się pomiędzy pomieszczeniami. Na korytarzu na studentów czekają drewniane ławy, a dla osób z niepełnosprawnością specjalne krzesła z podłokietnikami, jednak sprzęty te ustawiono przed salami wykładowymi i pełnią miejsce jedynie poczekalni, a nie miejsca integracji. Do dyspozycji jest niewielki pokój socjalny z możliwością przygotowania kawy i herbaty (mogą tam przebywać nie więcej niż 2-3 osoby jednocześnie); stołówka obsługująca wszystkich (pracowników i studentów) znajduje się na parterze. Tu także (oprócz urządzeń kserograficznych w IHS) jest punkt małej poligrafii.

Szczupłość powierzchni uniemożliwia organizowanie konferencji, zmuszając każdorazowo do wynajmowania sal w zaprzyjaźnionych instytucjach. Przy tak dynamicznym i rozwijającym się instytucie powstanie niedawno Centrum Badań nad Sztuką Europy Środkowo-Wschodniej i Spuścizną Piotra Piotrowskiego stwarza kolejne problemy dla odbywania w instytucie międzynarodowych spotkań i seminariów. Każdorazowe zaproszenie znanego wykładowcy z Polski lub z zagranicy (a tych Instytut sprasza – ku zadowoleniu studentów – wielu) równa się ogromnemu przepełnieniu sali wykładowej. Zdarza się, że przybyli na wykład goście spoza Instytutu muszą rezygnować z udziału w wykładzie z powodu braku miejsca.

Pomieszczenia dydaktyczne są od dawna nieremontowane (przeprowadzono modernizację jedynie stołów i krzeseł) z uwagi na argumentację władz Uczelni, że Instytut otrzyma wkrótce nową siedzibę, również w centrum miasta. Usytuowanie Instytutu w centrum miasta jest kluczowe ze względu na charakter prowadzonej dydaktyki (znaczna liczba zajęć terenowych odbywa się w kościołach, galeriach i muzeach w centrum miasta). Kolejne władze IHS czynią zabiegi o pozyskanie nowej siedziby dla Instytutu, ale jak dotąd jego lokalizacji nie wskazano. IHS – Instytut o wyjątkowej randze – ciągle boryka się z kłopotami przestrzennymi, które rzutują na organizację dydaktyki, a nawet na kwestię międzynarodowej współpracy. Osoby organizujące zajęcia zmuszone są do pożyczania sal dydaktycznych od innych jednostek w gmachu Collegium Novum lub w sąsiedztwie. Ta organizacja odbywa się często z niekorzyścią dla spójności planu zajęć; niektóre zajęcia studenci kończą późnym wieczorem, a niewielka kubatura sal powoduje, że komfort pracy zarówno wykładowców, jak i studentów, jest niedostateczny. Problem ten był wielokrotnie sygnalizowany władzom dziekańskim i rektorskim.

Zasoby biblioteki – o znakomitym księgozbiorze, z ustawicznie aktualizowanym zbiorem o najnowsze publikacje – są w pełni zgodne z koncepcją kształcenia, zawierają publikacje wskazane w sylabusach. Choć biblioteka IHS UAM włączona została organizacyjnie do biblioteki wydziałowej, to pozostaje wydzielona i związana integralnie z Instytutem, co stanowi duże ułatwienie tak dla studentów, jak i pracowników.

W bibliotece nie ma możliwości wolnego dostępu do zbiorów dla studentów. Jest to związane z małą przestrzenią, ciasnotą, która – w wypadku używania drabin – mogłaby narazić studentów na kontuzje. Zatem konieczność przestrzegania przepisów BHP przy jednoczesnym niedostosowaniu infrastruktury do potrzeb powoduje ostatecznie, iż studenci nie mają możliwości obcowania z książkami bezpośrednio przy regałach. Zbiory podzielone są na zespół podręczny (ulożony na tym samym piętrze, co Instytut) oraz zespół magazynowy (ulożony w magazynie piwnicznym w innym skrzydle Collegium Novum). Ta ostatnia relokacja części zbiorów do piwnicy wynika z odebrania (!) biblioteki powierzchni magazynowych w skrzydle zajmowanym przez IHS na piętrze III. O starą wykładzinę w bibliotece regularnie ktoś się potyka. Widać zaniedbania w modernizacji; biblioteka nie zachęca do spędzania w niej czasu, brakuje sprzętu komputerowego i sprzyjającego klimatu: stare ławki i krzesła pomiędzy dawno niemalowanymi ścianami nie tworzą miejsca, w którym chciałoby się przebywać poza koniecznymi zajęciami.

Mimo trudnych warunków lokalowych pracownicy IHS wykazują dużą troskę w podejściu do materialnego dziedzictwa, rozumianego jako skrupulatne wykorzystywanie wszelkich możliwości pozyskania mebli, dekorowania gabinetów tak, by student na konsultacjach czy w czytelnicy czuł, że jest w miejscu godnym jego poczucia estetyki. Widać szacunek do archiwum wybitnego Profesora Piotra Piotrowskiego, przechowywanie różnych istotnych – starannie wyselekcjonowanych – pamiątek, związanych z historią IHS, dokumentowanie działalności – konferencji, objazdów, różnych wykładów, itd. Wszystko to powoduje, że zdobywana wiedza nie jest zawieszona w próżni, gruntuje się przez zakorzenienie w dobrej codzienności. Takie wielopoziomowe dbanie o estetykę miejsca jest szczególnie ważne właśnie w nakreślonej powyżej sytuacji lokalowej, pogorszonej o brak remontu pomieszczeń. Część z przechowywanych przedmiotów ma ważne walory artystyczne i historyczne dla regionu, dlatego w przypadku pozyskania właściwych warunków lokalowych mogłaby zostać wykorzystana, by stworzyć studentom właściwą „aurę” – uczulenie na te elementy codzienności, które warto i trzeba zachować, bo tworzą kulturę miejsca, uczą właściwego umiejscawiania sztuki w życiu nie tylko na poziomie wielkich arcydzieł, ale również na poziomie różnorodnej kultury materialnej, która

jest przedmiotem wartościowania, selekcji i umiejętnego komponowania. Studenci, mimo trudnych warunków, uczestniczą w systematycznych przeglądach stanu posiadania IHS UAM i weryfikują swoją teoretyczną wiedzę w trudnodostępnych przestrzeniach magazynowych, dotykając przeszłości w jej materialnych przejawach. Robią to jednak z konieczności w sposób wybiórczy ze względu na niedostosowanie infrastruktury.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

W standardach kryterium 5 wymagana jest nowoczesna infrastruktura, umożliwiająca prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Niestety, unowocześnianie infrastruktury uniemożliwia przedłużająca się tymczasowość siedziby Instytutu Historii Sztuki. Zmieniające się koncepcje przeniesienia Instytutu trwają od wielu lat, a niezrozumienie przez władze Uczelni specyfiki kształcenia w zakresie historii sztuki powoduje, że proponowane ostatnio przenosiny do kampusu na peryferiach miasta musiały się skończyć protestem zarówno władz Instytutu, jak i jego studentów.

Przesłanki, które spowodowały obniżenie oceny w kryterium 5 związane są bezpośrednio z dysponowaniem przez Instytut niewystarczającą powierzchnią sal dydaktycznych oraz brakiem modernizacji pomieszczeń, co w sumie uniemożliwia wykorzystanie zasobów Instytutu – zarówno ludzkich (dyskomfort uniemożliwiający prowadzenie zajęć z udziałem większej liczby studentów i gości; w tym np. międzynarodowych konferencji naukowych i wykładów gościnnych), jak i materialnych (posiadanie zasobów, które nie mogą być wykorzystywane). Warunki pracy bibliotekarzy są bardzo trudne zarówno gdy chodzi o dostęp do zbiorów (dwa oddzielne magazyny, w magazynie w gmachu głównym wielopiętrowe ustawianie książek), jak i przestrzeń przeznaczoną na opracowanie zbiorów (małe biurowca wciśnięte między regały). Zaplecze biblioteczne ze względów BHP nie pozwala na dostęp studentów do regałów.

Studia w IHS UAM uczą teoretycznej wiedzy uniwersyteckiej, ale oprócz tego ukazują sposoby organizowania sobie kulturalnego zaplecza, wykorzystywania konkretnych możliwości w poszerzaniu swoich ambicji i aspiracji oraz znajdowania się w zgodnej z własnymi predyspozycjami przestrzeni zawodowej. W obecnej sytuacji studenci wynosić będą ze studiów przekonanie o długoletnim braku sprawczości pracowników i studentów, niemożności porozumienia się z władzami uniwersyteckimi. Jednocześnie studia z historii sztuki, które polegają m.in. na uwrażliwianiu na kulturę wizualną i materialną odbywają się w miejscu wizualnie i materialnie degradującym. Przekaz, jaki niesie ze sobą Uniwersytet, to także przekaz niewerbalny – a ten perswaduje niestety dobitnie, że historia sztuki to anachroniczny kierunek, nie dający studentom perspektyw. Obecna siedziba IHS nie stwarza dobrych warunków dla studentów ocenianego kierunku, brak sal dydaktycznych, przestrzeni pozwalającej studentom zarówno na relaks między zajęciami, jak i na pracę studyjną oraz na ekspozycję stałą zbiorów IHS. Mocne strony IHS UAM w zakresie infrastruktury to znakomita, podlegająca ustawicznym przeglądom i uaktualnieniom, gdy chodzi o zasoby, biblioteka, która wzbogacana jest dzięki zdobywanym grantom i uzupełniana także wedle sugestii studentów. Także pieczołowite gromadzenie dokumentów z historii i działalności Instytutu, prowadzenie starannej dokumentacji służy budowaniu aury wyjątkowości miejsca, wspierającego studentów w zakresie budowania ich zawodowej tożsamości. W obecnej sytuacji lokalowej wybitny potencjał naukowy kadry jest bez wątpienia hamowany ze szkodą dla studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

W celu usunięcia niedogodności w infrastrukturze, jaką dysponuje IHS, ZO PKA zaleca:

- możliwie szybką zmianę lokalizacji IHS prowadzącego kierunek *historia sztuki*, która spełniałaby potrzeby dydaktyczne, naukowe oraz obsługi administracyjnej i posiadałaby centralne położenie. Nowa siedziba IHS powinna posiadać odpowiednią liczbę sal dydaktycznych o zróżnicowanej kubaturze, w tym dużą aulę, dostateczną liczbę gabinetów dla pracowników, powierzchnię biblioteczną pozwalającą na skumulowanie magazynów i wolny dostęp do zbiorów, pomieszczenia na ekspozycję zbiorów materialnych świadczących o stuletniej tradycji dydaktyki w zakresie historii sztuki na UAM oraz pomieszczenia socjalne dla studentów i pracowników, a także przestrzeń przeznaczoną na relaks studentów między zajęciami.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Instytut rozwija wszechstronną współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, co spotyka się z żywym oddźwiękiem studentów oraz absolwentów. Ci ostatni wspierają w ten sposób swoją Alma Mater; jednocześnie współpraca ta jest okresowo weryfikowana (z udziałem studentów), a zmieniając się wraz z postulatami studentów, wykorzystywana w działaniach doskonalących. Ponieważ praca historyka sztuki zaczyna się często od wnikliwego przyjrzenia się lokalnym potrzebom kulturalnym i wyciągnięciu z nich praktycznych wniosków, wiedza i umiejętności, jakie daje IHS UAM w zakresie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym uczy studentów elastyczności, negocjacji z pracodawcami, rozpoznania własnych predylekcji i możliwości oraz sposobów działalności przyszłych pracodawców. Postulaty współpracy z otoczeniem wynikają z pragnień studentów, by Uniwersytet dawał im także umiejętności praktyczne; zbalansowanie teorii i praktyki jest ambicją IHS UAM, objawiającą się w konstruowaniu adekwatnego programu studiów. IHS współpracuje w zakresie realizacji programu studiów na kierunku historia sztuki oraz w działalności naukowej z następującymi instytucjami:

1/ Współpraca z Centrum Kultury Zamek (Zamek jest traktowany jako miejsce praktykowania historii sztuki) - zajęcia dla studentów pokazują praktyczne aspekty uprawiania zawodu historyka sztuki; realizowane są spotkania z pracownikami w formie prezentacji konkretnego zadania, aktualnie realizowanego w Zamku, połączone z dyskusją i elementami warsztatowymi; studenci II roku studiów magisterskich mogą tu odbywać praktyki. Podpisana jest umowa bilateralna o współpracy obu instytucji.

2/ Muzeum Narodowe – różnorodna współpraca: zajęcia z przedmiotu konserwatorstwo, prowadzone z inicjatywy IHS; zajęcia nieodpłatne dla studentów – wprowadzanie w szeroko rozumiane kwestie konserwatorstwa; inne działania podejmowane przez MNP z inicjatywy IHS – sesje naukowe (m.in. dotyczące kolekcji Raczyńskich); przyjmowanie studentów II stopnia na praktyki (najliczniej w dziale edukacji muzealnej); MNP korzysta na prowadzeniu przez pracowników IHS zajęć; studenci IHS mają nieograniczony wolny wstęp do MNP; dużo działań non-profit; kadra MNP składa się w dużej mierze z absolwentów UAM; w Radzie MNP zasiadają pracownicy IHS (także przewodniczący jest pracownikiem IHS UAM); dyrektorami są zazwyczaj też pracownicy IHS. Muzeum posiada własne wydawnictwo i zaprasza jako autorów tekstów i jako recenzentów pracowników IHS.

3/ Galeria Miejska Arsenał – współpraca na poziomie kuratorowania wystaw, promocji książek, praktyk studenckich (często także przy kolekcji stałej, kartach inwentarzowych); w Radzie zasiada pracownik z IHS; cykl dialogowania historyków sztuki z artystami (spotkania i dyskusje).

4/ Urząd Konserwatora Miejskiego i Wojewódzkiego – współpraca w zakresie analizy zabytków in situ, pracy przy kartach inwentaryzacyjnych.

5/ doraźnie podpisywane są umowy współpracy z instytucjami, które np. wskażą studenci (ostatnio np. z Desa Unicum - ramowe porozumienie, podpisane na okres 4 lat – Desa Unicum zobowiązuje się m.in. do organizacji zajęć dla grupy studentów studiów II stopnia UAM).

6/ Uniwersytet Warszawski – zajęcia we współpracy z UW: „Kolekcjonerstwo na ziemiach polskich w XIX wieku”.

7/ z okazji 100-lecia IHS UAM zorganizowano obchody z udziałem absolwentów z wielu roczników, którzy mogli się wzajemnie spotkać (reprezentowali różne branże oraz instytucje, rozsiadane po całym kraju).

Działanie powyższych relacji jest dyskutowane, ankietowane; szukane są nowe rozwiązania i nowe instytucje (także poza Poznaniem), stare modele współpracy są ulepszone.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Podkreślić należy wszechstronne i kompleksowe wykorzystanie lokalnych instytucji celem doskonalenia programu studiów kierunku historia sztuki w zakresie zgodności z wyzwaniami współczesnego rynku pracy, przy jednoczesnym podniesieniu poziomu oferty kulturalnej tych instytucji, dzięki aktywizacji wykładowców i studentów IHS UAM. Studenci zyskują kompetencje w zakresie rozwijania swoich umiejętności zawodowych i pasji. Nierzadko podczas praktyk studenci znajdują swoją stałą pracę, ale też orientują się, np. gdzie nie chcieliby pracować. Współpraca z instytucjami kultury, muzeami i galeriami znajduje swoje odzwierciedlenie w konstrukcji programu studiów (np. zajęcia poświęcone wystawiennictwu, problemom nowoczesnego kuratorstwa). Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów na kierunku historia sztuki i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, w których biorą udział studenci. Wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Regularna i potwierdzona umowami współpraca IHS UAM z lokalnymi i ogólnopolskimi instytucjami kultury polegająca na wzajemności usług – pracownicy IHS przygotowują wykłady, cykle kształcenia, kursy, promocje książek odbywające się w instytucjach zewnętrznych, które z kolei udostępniają studentom swoje zbiory, prowadzą zajęcia specjalistyczne i warsztaty oraz przyjmują studentów na praktyki.

Zalecenia

Brak

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych. W IHS prowadzone są zajęcia w języku angielskim i niemieckim, goszczą profesorowie wykładający w tych językach; studenci wyjeżdżają na studia i praktyki zagraniczne; z wymiany zagranicznej korzystają też wykładowcy. Wspierane są publikacje w międzynarodowych czasopismach punktowanych, a miejscowe czasopismo „Artium Questiones” publikuje wiele artykułów w języku angielskim. Jest czasopismem wysokopunktowanym.

Na kierunku historia sztuki odbywają się regularnie zajęcia w języku angielskim dla studentów programu Erasmus (cztery przedmioty w semestrze), a studenci IHS są zachęceni do uczestnictwa w nich. Już tylko dzięki takiej ofercie stwarzane są zachęty do pogłębiania wiedzy w obcych językach, wspierania mobilności studentów i podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia. Umiędzynarodowienie odbywa się bowiem na różnym poziomie, począwszy od zaczynu płynącego z osobistych relacji prowadzących zajęcia, a skończywszy na dużych europejskich programach typu Erasmus+. Studenci i pracownicy w ramach tego programu wyjeżdżali ostatnio do 19 uczelni, umiejscowionych głównie w Unii Europejskiej (oraz w Turcji); ponieważ dzieje się to w ramach wymiany, studenci zagraniczni w liczbie ok. 20 osób mogą przyjeżdżać do Poznania. Praktyki studenckie odbywają się w najznamienitszych instytucjach europejskich (np. Centre Pompidou). W ramach nawiązywania współpracy z poszczególnymi instytucjami (np. Terra Foundation of American Art) zapraszani są corocznie na wykłady lub seminaria zagraniczni badacze; współpraca seminaryjna odbywa się także dzięki współpracy z uniwersytetami niemieckimi (m.in. Freie Universität, Halle, Marburg, Hamburg); wyjazdy na wykopaliska specjalisty od sztuki starożytnej skutkują wyjazdami studentów, którzy dzięki nim mogą się zapoznać z różnymi śródziemnomorskimi instytucjami archeologicznymi; umiędzynarodawia się intensywnie rocznik „Artium Questiones”, wydawany przez IHS – coraz więcej jest w nim tekstów zagranicznych badaczy. Objazdy zabytkoznawcze są zawsze związane ze sztuką europejską (Niemcy, Włochy, Litwa, Grecja, Rzym), ale pojawiły się też w ofercie Stany Zjednoczone (Nowy Jork). Stopień umiędzynarodowienia stale się zwiększa, a systematyczne oceny odbywają się w ramach debat instytutowego zespołu ds. Programu Studiów, z udziałem studentów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Umiędzynarodowienie traktowane jest jako systemowy priorytet IHS UAM, zarówno na poziomie kontaktów osobistych, wspólnych zajęć i organizowania wykładów, jak i na poziomie publikacji. Znani badacze zagraniczni regularnie przyjeżdżają z wykładami. Wydawany przez Instytut Historii Sztuki „Artium „Questiones” publikuje oprócz rozpraw i tłumaczeń coraz więcej artykułów w języku angielskim. Nauczyciele akademicki są znakomicie przygotowani do nauczania w językach obcych, gdyż oprócz wykładów w językach obcych organizowane są także polsko-niemieckie seminaria, w oparciu o współpracę z uniwersytetami niemieckimi. Oferta dla studentów zawiera zmieniające się co rok wykłady w językach obcych, stanowiąc zachętę do odbywania zagranicznych studiów, staży i praktyk. Zmieniające się co rok wykłady to efekt współpracy z polskimi studentami, którzy pragną rokrocznie uczestniczyć w zajęciach obcojęzycznych i doskonalić umiejętności w tym zakresie. Obowiązkowe objazdy zabytkoznawcze dotyczą nie tylko terenu Polski, lecz odbywają się także w innych krajach.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Regularne zapraszanie badaczy historii sztuki zarówno z kraju, jak i ze świata, aby studenci mogli zapoznać się z ich badaniami i z perspektywami studiowanej dyscypliny. Możliwość zetknięcia się w IHS UAM z najwybitniejszymi luminarzami dyscypliny spoza Poznania jest przemyślanym działaniem, wcielonym jako systemowy priorytet.

Zalecenia

Brak

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

ZO PKA wysoko ocenia wsparcie studentów w procesie uczenia się, które umożliwia przygotowanie do wejścia na rynek pracy, czego wyrazem jest ścieżka zawodowa absolwentów odnajdujących pracę w Miejskim Konserwatorium Zabytków, Muzeum Narodowym w Poznaniu, ośrodku DESA Unicum (Warszawa) czy ASP w Warszawie. Władze kierunku dokładają wszelkich starań do szerokiej współpracy z instytucjami kultury, takimi jak: Centrum Kultury Zamek, Galeria Miejska Arsenał, Muzeum Archidiecezjalne, Miejski Urząd Konserwatorski czy Wojewódzki Urząd Konserwatorski.

Według ZO PKA studenci uzyskują duże merytoryczne wsparcie ze strony nauczycieli akademickich w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej. Bardzo dobrze ocenia się prężną działalność Koła Naukowego Studentów Historii Sztuki i Kultury, które stanowi platformę do dyskusji na temat aktualnych wydarzeń, a jego członkowie zajmują się organizowaniem konferencji naukowych (np.: Przepych, nadmiar, kicz – pusta forma czy ukryte znaczenie?), wykładów specjalistycznych, otwartych prelekcji oraz cykli wykładów interdyscyplinarnych pod nazwą *Sztuka w kontekście*. Angażują się także w dodatkowe inicjatywy, takie jak: Noc Muzeów w Muzeum Narodowym w Poznaniu i Muzeum Zamku w Gołuchowie czy Muzykowanie Historyków Sztuki. W kwestii finansowania koła studenci uzyskują celowe wsparcie na określone działania ze strony Dziekana Wydziału. ZO PKA rekomenduje przyznanie studenckiemu kołu naukowemu stałego rocznego dofinansowania oraz udostępnienie członkom koła odpowiedniego pomieszczenia. Należy jednak rozważyć możliwość uzyskania budżetu na rok kalendarzowy przeznaczonego na bieżące potrzeby biurowe i organizacyjne. Udoskonalenia wymaga także znalezienie odpowiedniej siedziby w postaci gabinetu. Takie rozwiązanie umożliwi licznej grupie studentów koła (ok. 40 osobom) swobodne przeprowadzanie spotkań i planowanie kolejnych wydarzeń naukowych.

ZO PKA pozytywnie ocenia systemowe wsparcie dla studentów wybitnych, m.in. w postaci zapewnienia programu stypendialnego pod nazwą „Szkoła orłów”, w ramach którego studenci odbywają kształcenie i rozwijają projekt badawczy pod opieką trojga tutorów z grona pracowników Instytutu Historii Sztuki. Skutecznym rozwiązaniem jest także organizacja wyjazdu projakościowego dla najlepszych studentów historii sztuki do Nowego Jorku na zajęcia terenowe, a także finansowanie zakwaterowania i kosztów dojazdu w ramach objazdów zabytkoznawczych do Wiednia czy Berlina.

Zdaniem ZO PKA studenci są mocno zaangażowani w różnorodne formy aktywności, takie jak Klub Debat UAM, w ramach którego przeprowadzane są studenckie debaty oksfordzkie. Dobrym rozwiązaniem jest również organizacja Targów Pracy umożliwiających zapoznanie się studentów z ofertą potencjalnych pracodawców. Wysoko ocenia się dynamiczną i kreatywną działalność Biura Karier, promującą przedsiębiorczość studentów za pośrednictwem organizowanych wydarzeń (np. Dni z Biurem Karier na poszczególnych wydziałach), warsztatów (np. dotyczących przygotowywania dokumentów aplikacyjnych), certyfikowanych szkoleń (np. SZOK – Szkolenia Otwartości Kulturowej, Google, Moodle, Facebook, Best Students), a także programów celowych (np. Rozwiń się na wiosnę, EnterAir, Ticket to Your Future, Assessment Center Day z firmą Grafton). Z perspektywy studenckiej dobrze należy ocenić możliwość odbycia tzw. praktyk ponadwymiarowych, które służą zdobywaniu dodatkowych umiejętności, umożliwiają studentom współpracę z wybraną placówką (na podstawie umowy o współpracy i programu praktyk ustalanego bezpośrednio z pracodawcą).

W opinii ZO PKA władze kierunku zapewniają odpowiednie wsparcie w zakresie dostosowania do potrzeb różnych grup studentów, w tym osób z niepełnosprawnościami oraz cudzoziemców. Pozytywnie należy ocenić możliwość zapewnienia studentom z niepełnosprawnościami udogodnień w postaci przedłużenia sesji egzaminacyjnej czy możliwości uzyskania urlopu długoterminowego (zgodnie z Regulaminem Studiów UAM). Dodatkowo mechanizm racjonalnych usprawnień umożliwia uzyskanie asystenta osoby z niepełnosprawnością, a także bezpłatnego dojazdu na uczelnię. Studenci z niepełnosprawnościami są wspierani poprzez Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych, a także Pełnomocnika ds. Osób z Niepełnosprawnościami. Dobrym rozwiązaniem jest także zapewnienie

cudzoziemcom wsparcia w uczeniu się języka polskiego w przypadku studentów zagranicznych przebywających na kierunku w ramach programu Erasmus. W ramach Szkoły Języka i Kultury Polskiej dla Cudzoziemców UAM mogą oni uczęszczać na lektorat języka polskiego oraz otwarte kursy w ramach projektu Polski dla wszystkich!

Według ZO PKA sposób zgłaszania skarg i wniosków na wizytowanym kierunku co do zasady działa sprawnie. Możliwą ścieżką składania wniosków jest bezpośredni kontakt z Wydziałową Radą Samorządu Studentów, która w kwestiach spornych interweniuje u władz dziekańskich. Pozytywnie ocenia się także coroczne spotkania władz Instytutu Historii Sztuki ze studentami, których efektem jest naświetlenie problemów oraz przedstawienie proponowanych rozwiązań. Przykładowym wnioskiem studentów była propozycja obszarów tematycznych nowych zajęć obejmująca m.in. architekturę XX i XXI wieku, film i fotografię – wstęp do nowych mediów czy sztukę nowożytną. Z perspektywy studenckiej jednak nie zawsze spotkania przynoszą oczekiwane rezultaty, czego przykładem jest brak zmiany w zakresie konieczności przygotowywania dwóch prac końcowych, z których jedna jest zaliczana jako praca dyplomowa na I stopniu studiów.

Zdaniem ZO PKA studenci wizytowanego kierunku uzyskują wsparcie informacyjne i edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa studentów oraz przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji i przemocy. Pozytywnie ocenia się działalność Pełnomocnika Rektora ds. równego traktowania, a także Komisji ds. Przeciwdziałania Dyskryminacji, która zgodnie z Zarządzeniem nr 36/2016/2017 z dn. 30 listopada 2016 r. w sprawie przeciwdziałania praktykom dyskryminacyjnym w UAM zajmuje się przypadkami nierównego traktowania m.in. ze względu na płeć, orientację seksualną, wiek, pochodzenie etniczne, poglądy polityczne czy przynależność związkową. Dobrym zwyczajem jest także organizowanie dla studentów I roku I stopnia szkoleń bibliotecznych, BHP oraz praw i obowiązków studenta. Z kolei studenci z problemami natury psychologicznej mogą uzyskać pomoc w postaci indywidualnych, 45-minutowych konsultacji w Poradni Psychologicznej UAM.

ZO PKA pozytywnie ocenia motywowanie studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się za pośrednictwem stypendiów. Zgodnie z Regulaminem świadczeń dla studentów i doktorantów studenci mają zapewnione stypendia socjalne, dla osób z niepełnosprawnościami, rektora, a także zapomogę. Procedura przyznawania stypendiów przebiega w dwóch etapach: polega na elektronicznej rejestracji wniosków w ogólnouniwersyteckim systemie rozpatrywania wniosków oraz złożeniu wersji papierowej do Komisji Stypendialnej. Z perspektywy studenckiej warto jednak rozważyć konkretne określenie spisu dokumentów niezbędnych do aplikowania o stypendium rektora, takich jak: zaświadczenia o publikacji artykułów i udziale w konferencjach naukowych, co nie jest w pełni doprecyzowane.

ZO PKA pozytywnie ocenia kompetencje kadry dydaktycznej i administracyjnej wspierającej proces nauczania i uczenia się. Nauczyciele akademicki są obecni na konsultacjach w czasie wyznaczonych dyżurów, pozostają w kontakcie telefonicznym i e-mailowym, a także udostępniają studentom materiały dydaktyczne. Należy jednak zwrócić uwagę na dość niską aktywność opiekunów lat, którzy nie są wystarczająco zaangażowani w rozwiązywanie kluczowych dla studentów problemów.

Zdaniem ZO PKA Władze Wydziału wspierają samorząd studentów, czego wyrazem jest aktywność Wydziałowej Rady Samorządu Studentów. WRSS organizuje zarówno wydarzenia mające na celu zintegrowanie studentów (np. Otrzęsiny, Połowinki), jak i Dni Studenta, w ramach których odbywają się wykłady, a także praktyczne szkolenia dotyczące m.in. działań promocyjnych oraz umiejętności przemawiania. Członkowie samorządu z reguły uzyskują wsparcie finansowe od Dziekana Wydziału lub Uczelnianej Rady Samorządu Studentów.

ZO PKA wysoko ocenia systematyczność badań systemu wsparcia studentów, który przebiega dwutorowo, tj. 1) centralnie, za pośrednictwem systemu elektronicznego USOS oraz 2) z inicjatywy Instytutu Historii Sztuki w postaci tradycyjnych, papierowych ankiet. System internetowy monitoruje ocenę zajęć prowadzonych przez lektorów języków obcych. Natomiast papierowa ewaluacja umożliwia semestralną ocenę zajęć dydaktycznych. Frekwencja w tego typu ankietyzacji wynosi niemal 100% i umożliwia wyciągnięcie kluczowych wniosków dotyczących oceny sposobu wykładania i prowadzenia dyskusji przez pracowników naukowych. Dodatkowo IHS monitoruje na podstawie ankiet przeprowadzanych wśród studentów: 1) oczekiwania studentów dotyczące udziału w wydarzeniach

naukowych i wykładach określonych profesorów, w tym wizytujących, oraz 2) sylwetkę kandydata, przyczyny wyboru kierunku, oczekiwane kompetencje po zakończeniu cyklu nauki. Na temat wyników ankietyzacji studenci dowiadują się pośrednio poprzez przedstawicieli samorządu obecnych na posiedzeniach Rad Wydziału lub bezpośrednio od określonych nauczycieli akademickich. Ewentualnym kierunkiem rozwoju jest przekazywanie informacji zwrotnej na temat wyników ankiet, adresowanej do szerokiego grona studentów, a także przeprowadzanie oceny infrastruktury, stopnia umiędzynarodowienia oraz dostępu do informacji.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zdaniem ZO PKA do mocnych stron wizytowanego kierunku należą niewątpliwie:

- 1) współpraca z lokalnymi instytucjami (np. Centrum Kultury Zamek, Galeria Miejska Arsenał, Muzeum Archidiecezjalne, Miejski Urząd Konserwatorski czy Wojewódzki Urząd Konserwatorski),
- 2) prężna działalność Koła Naukowego Studentów Historii Sztuki i Kultury (organizacja konferencji naukowych, inicjatywy pt. Muzykowanie Historyków Sztuki),
- 3) współfinansowane objazdy zabytkoznawcze (np. Wiedeń, Berlin),
- 4) kreatywna działalność Biura Karier (np. Dni z Biurem Karier) zajmującego się nieustannym rozwijaniem współpracy z innymi placówkami,
- 5) wsparcie studentów z niepełnosprawnościami (tj. Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych, Pełnomocnik ds. Osób z Niepełnosprawnościami) oraz cudzoziemców (tj. Szkoła Języka i Kultury Polskiej dla Cudzoziemców UAM),
- 6) organizowanie corocznych spotkań z władzami Instytutu, mających na celu zdiagnozowanie problemów,
- 7) funkcjonowanie Pełnomocnika Rektora ds. równego traktowania, a także Komisji ds. Przeciwdziałania Dyskryminacji,
- 8) wielopłaszczyznowa ankietyzacja obejmująca ocenę zajęć dydaktycznych, przyczynę wyboru kierunku i oczekiwania studentów względem udziału w wydarzeniach naukowych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Dobrymi praktykami stosowanymi na wizytowanym kierunku są

- 1) program stypendialny „Szkoła orłów”, umożliwiający rozwijanie projektów badawczych pod opieką tutorów,
- 2) innowacyjna działalność Biura Karier, zapewniająca studentom certyfikowane szkolenia i dostęp do platformy ułatwiającej kontakt z pracodawcami, także w skali międzynarodowej (np. w Berlinie),
- 3) zapewnienie formalnej ścieżki przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy przez powołanie Pełnomocnika Rektora ds. równego traktowania, a także Komisji ds. Przeciwdziałania Dyskryminacji,
- 4) ankietyzacja monitorująca oczekiwania studentów wobec tematyki wykładów profesorów wizytujących.

Zalecenia

Brak

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Głównym kanałem informacji o programie studiów, realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku historia sztuki jest strona internetowa Instytutu Historii Sztuki UAM. Przedstawione na niej informacje są kompleksowe i aktualne, adresowane do różnych grup odbiorców. Instytut prezentuje tutaj swoją stuletnią historię, ale przede wszystkim swoje współczesne oblicze. Można tu znaleźć profile naukowe pracowników z podziałem na zakłady, wykaz ich publikacji i wskazanie zainteresowań badawczych. W oddzielnej zakładce uporządkowane są terminy konsultacji. Strona „Aktualności” prezentuje bieżące wydarzenia (wykłady gościnne, promocje książek) otwarte dla wszystkich osób zainteresowanych danym tematem.

W zakładce „Studia” umieszczono aktualny plan zajęć, dyżury pracowników, kalendarz akademicki oraz wyjaśnienie stosowanych w IHS form zajęć, więc student może się łatwo zorientować w jaki sposób będzie prowadzony przedmiot. Programy studiów przedstawiono z podziałem na studia licencjackie i magisterskie. Student studiów I stopnia znajdzie tu cały program oraz opis poszczególnych przedmiotów, ponadto wykaz egzaminów w całym toku studiów wraz z charakterystyką ich zakresu i wykazem literatury. Oddzielnie omówiony został także egzamin licencjacki, jego forma i wymagania. Podobnie uporządkowane zostały informacje przeznaczone dla studentów *historii sztuki* na II stopniu kształcenia. Studenci znajdują tu wszystkie informacje dotyczące ich ścieżki kształcenia, zapoznają się z wymogami egzaminacyjnymi, w tym egzaminów dyplomowych, dowiadują się jakie zdobędą kwalifikacje, kończąc wybrany kierunek. Tutaj także znalazło się miejsce, w którym swoją działalność prezentuje Koło Naukowe Studentów Historii Sztuki.

W zakładce „Rekrutacja” znalazł się blok informacji przeznaczonych dla kandydatów na studia na kierunku *historia sztuki*. Otwierają je wypowiedzi czworga absolwentów *historii sztuki*, którzy osiągnęli sukces zawodowy dzięki wykształceniu zdobytemu na tym kierunku. Jest to świetna rekomendacja, gdyż kandydat od razu może się przekonać, w jakich zawodach sprawdza się przydatność wiedzy, umiejętności i kompetencji zdobytych na tym kierunku studiów. Osoba odwiedzająca stronę może wybrać interesujący ją poziom kształcenia – studia licencjackie lub magisterskie – i wchodząc głębiej znaleźć przewodnik po systemie internetowej rekrutacji.

Informacje udostępnione na stronie Instytutu Historii Sztuki są aktualne, mają charakter kompleksowy, sformułowane zostały w sposób przystępny i zrozumiały. Wiadomości, które można tu znaleźć, odpowiadają zarówno na potrzeby osób aktualnie studiujących na kierunku *historia sztuki*, jak też zaspokajają ciekawość potencjalnych kandydatów na studia, którzy mogą się zorientować co do wymagań w procesie rekrutacji, kwalifikacji pozyskiwanych na tym kierunku, a także o możliwościach zatrudnienia. Z informacji podanych na stronie IHS mogą korzystać także pracodawcy, którzy dowiedzą się o wiedzy, umiejętnościach i kompetencjach absolwentów, jeśli poszukują praktykantów lub pracowników dla swojej firmy.

Zakres informacji i sprawność strony jest systematycznie monitorowana przez pracownicę sekretariatu. Ewentualne uwagi w tej sprawie można kierować osobiście lub mailowo do sekretariatu IHS. Pozwala to na systematyczne doskonalenie zestawu informacji o procesie kształcenia i działalności naukowej instytutu.

IHS korzysta posiada także własny profil na Facebooku, na którym zamieszcza przede wszystkim informacje o bieżących wydarzeniach otwartych, które tą drogą mogą trafić do większej liczby odbiorców. Celom informacyjnym służą także tradycyjne formy przekazu, jakimi są gabloty i tablice informacyjne na korytarzach w siedzibie IHS. W łatwy sposób można na nich sprawdzić aktualny plan zajęć, dyżury pracowników oraz informacje o działaniach adresowanych do studentów (dodatkowe kursy, spotkania).

Od kilku lat na dwa miesiące przed rozpoczęciem roku akademickiego IHS wydaje obszerny *Informator dla studentów historii sztuki* w postaci broszury (na rok 2019/2020 o objętości 96 stron), w której zawarte są szczegółowe informacje o procesie kształcenia na obu poziomach studiów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Instytut Historii Sztuki zapewnia dostęp do informacji o programie studiów i procesie kształcenia wieloma kanałami. Podstawowym źródłem jest strona internetowa, na której znajdują się informacje dostępne różnym grupom odbiorców – studentom, pracownikom, kandydatom na studia oraz pracodawcom. Są to informacje aktualne i kompleksowe, sformułowane w sposób przejrzysty i zrozumiały, obejmują: informacje o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku historia sztuki oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów atrakcyjnie przedstawionych przez profile dawnych studentów tego kierunku, którzy odnieśli sukces zawodowy.

Rodzaj informacji i ich kompletność jest systematycznie sprawdzana i w razie konieczności aktualizowana. Każdy, kto korzysta z tej strony, może zgłaszać w sekretariacie IHS uwagi, które mogą wpływać na doskonalenie katalogu informacji.

Jednostka posiada także profil na Facebooku, który służy przede wszystkim do informowania szerokiego grona odbiorców o bieżących wydarzeniach mających charakter otwarty. Korzysta się także z tradycyjnych form – gablot i tablic informacyjnych w siedzibie jednostki.

Od kilku lat na dwa miesiące przed rozpoczęciem roku akademickiego IHS wydaje obszerny *Informator dla studentów historii sztuki* w postaci broszury

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Wydawany przez IHS na dwa miesiące przed rozpoczęciem roku akademickiego obszerny *Informator dla studentów historii sztuki* w postaci broszury zawierającej informacje ogólne i szczegółowe dla studentów na obu poziomach kształcenia.

Zalecenia

Brak

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Wydział Historyczny (od 1.10.2019 Wydział Nauk o Sztuce) Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu realizuje politykę doskonalenia jakości kształcenia, wykorzystując przy tym rozwiązania wypracowane w ramach Uczelnianego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia (dalej: USZJK) oraz rekomendacje Rady Jakości Kształcenia Uczelni (dalej: RJK). W ramach działań USZJK corocznie przeprowadzane jest ogólnouniwersyteckie badanie jakości kształcenia obejmujące studentów, doktorantów i pracowników uczelni, a na podstawie jego wyników przygotowywane są rekomendacje dotyczące poprawy jakości kształcenia (z wyszczególnieniem rozwiązań wydziałowych). Ponadto opracowywane są arkusze samooceny dla Wydziałów (w cyklu dwuletnim), organizowane spotkania i szkolenia dla członków Wydziałowych Komisji ds. Jakości Kształcenia (dalej: WKJK), a także ogólnouniwersyteckie konkursy projakościowe, w których Wydział bierze udział.

Działania systemu w zakresie projektowania, zatwierdzania, monitorowania i okresowego przeglądu programu studiów zostały uszczegółowione i dostosowane do specyfiki kierunków prowadzonych na Wydziale, w tym ocenianego kierunku studiów historia sztuki. Za ich realizację odpowiada WKJK, skład której tworzy Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia (dalej: WZZJK) oraz Wydziałowy

Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia (dalej: WZOJK). WZOJK pełni funkcje wspierające i kontrolne względem WZZJK, dostarczając analiz skuteczności działania systemu zapewniania jakości kształcenia. Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów.

Programy studiów projektowane są zgodnie z Uchwałą Senatu UAM w sprawie wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych w zakresie uchwalania programów studiów, planów studiów, programów studiów podyplomowych, kursów doszkalających oraz szkoleń. Za prawidłowe wdrożenie jej postanowień odpowiada Rada Programowa. Najważniejsze źródło danych uwzględnianych przy projektowaniu zmian programu kształcenia stanowią przygotowywane przez WZOJK i zatwierdzane przez Radę Wydziału rekomendacje, zawierające propozycje działań na rzecz podnoszenia jakości kształcenia (w zakresie metod kształcenia i oceniania, organizacji studiów, systemów informacyjnych, kadry, infrastruktury dydaktycznej, form promocji i oceny jakości kształcenia). Podstawę do ich sformułowania stanowią opracowywane na poziomie uczelni rekomendacje RJK, wnioski wynikające z raportów podsumowujących uczelniane badania jakości kształcenia, a także konkluzje z analiz dokonywanych przez zespoły zadaniowe WZOJK w zakresie m.in. procesu egzaminowania (corocznie przeprowadzana diagnostyka procesu egzaminowania), procesu dyplomowania (przegląd tematyki obronionych prac, ocena kwalifikacji promotorów oraz słuszności przyznawanych przez nich ocen, analiza wyników procesu dyplomowania, rzetelności opracowania recenzji). Studenci odgrywają istotną rolę w projektowaniu programu kształcenia, co potwierdza fakt, iż nauczyciele akademicy, studenci oraz doktoranci są czynnymi członkami Rad Programowych.

Za monitorowanie poprawności przebiegu procesu kształcenia, w tym organizację i warunki prowadzenia zajęć dydaktycznych, odpowiadają władze Instytutu Historii Sztuki. Działania te realizowane są przez zastosowanie zróżnicowanych czynności kontroli i samooceny prowadzonych przy współudziale otoczenia zewnętrznego i wewnętrznego. Kompleksowość monitorowania programu studiów zapewnia bieżąca ocena aktualności zakładanych efektów uczenia się, trafności stosowanych form zajęć, metod kształcenia oraz metod weryfikacji i oceniania do zakładanych efektów uczenia się, poprawności oszacowania nakładu pracy studentów i przyporządkowania punktów ECTS, dostępności materiałów dydaktycznych, infrastruktury wspierającej proces dydaktyczny (w tym zasobów informacyjnych), a także odsiewu studentów na poszczególnych etapach kształcenia. Do źródeł danych uwzględnianych przy monitorowaniu procesu kształcenia należą: wyniki analiz przebiegu procesu dyplomowania i egzaminowania oraz ogólnouniwersyteckiego badania jakości kształcenia, sformułowanych w corocznie przygotowywanych raportach WZOJK, wyniki przeprowadzanego wśród studentów badania ankietowego dotyczącego zajęć dydaktycznych, nauczycieli akademickich oraz biblioteki. Wyniki skierowanego do studentów badania ankietowego przedstawiane są również na forum Rady Wydziału, Rady Instytutu, a ponadto w formie raportów na stronie internetowej Wydziału. Okresowy przegląd programu studiów obejmuje ocenę coroczną (wypracowanie ewentualnych propozycji modyfikacji) oraz ocenę przeprowadzaną po zakończeniu cyklu kształcenia, w którym obowiązywał zmodernizowany program studiów. Uwzględniana jest wówczas analiza zgodności programu z misją i strategią rozwoju Uniwersytetu, Wydziału i Instytutu, aktualnym stanem badań w dyscyplinach, do których został przypisany kierunek, potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, zasobami kadrowymi, infrastrukturą dydaktyczną, a także wymaganiami określonymi w przepisach prawa. Bierze się także pod uwagę wieloletnie, skumulowane rezultaty monitorowania programu kształcenia, obejmujące wyniki oceny nauczycieli akademickich i zajęć dydaktycznych, raporty z ankietyzacji w ogólnouniwersyteckim badaniu jakości kształcenia, wnioski z opinii wyrażonych na spotkaniach ze studentami, konkluzje z konsultacji prowadzonych z otoczeniem zewnętrznym, coroczne oceny osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się, wyniki badania nakładu pracy studentów, raporty z realizacji rekomendacji (RJK oraz WZOJK), wyniki analiz monitoringu karier zawodowych absolwentów, uwzględniające również dane zawarte w Ogólnopolskim systemie monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych. Wyniki monitorowania, okresowego przeglądu programu kształcenia, oceny osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się, a także zewnętrznych ocen jakości kształcenia wykorzystywane są jako podstawa doskonalenia programu kształcenia.

Ważnym czynnikiem wpływającym na doskonalenie programu studiów i realizację procesu dydaktycznego jest udział studentów w ich ocenie. Jednostka organizuje coroczne spotkania ze studentami, podczas których podejmuje się dyskusję nad organizacją procesu kształcenia. Studenci mają także możliwość formułowania swoich ocen w cosemestralnych ankietach. Od roku 2016/2017 jednostka przeprowadza ankiety wśród studentów rozpoczynających studia. Zdobyte tą drogą informacje na temat oczekiwań, wcześniejszego wykształcenia i zainteresowań studentów pozwalają na stałe doskonalenie programu studiów. Wnioski z analiz ankiet przedstawiane są Zespołowi ds. Programu Studiów, a następnie – w przypadku planowanych zmian - Radzie Instytutu i Radzie Wydziału.

Udział w monitorowaniu programu studiów mają także przedstawiciele instytucji kultury, z którymi Instytut Historii Sztuki współpracuje w toku kształcenia. Uwagi i propozycje zmian przedstawiane są przez nich pod koniec semestru letniego, gdy planowane są zajęcia na rok następny.

Wszelkie dokumenty, raporty i analizy dotyczące jakości kształcenia na Wydziale od 2009 są dostępne publicznie i zamieszczane na stronie wydziału, na którą ze strony Instytutu Historii Sztuki można przejść dzięki zakładce „Kształcenie”.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów historia sztuki stosuje zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów określone i formalnie zatwierdzone dla całej uczelni. Na poszczególnych poziomach struktury Uczelni, Wydziału i Instytutu powołano Zespoły Jakości Kształcenia, które nadzorują działanie Uczelnianego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia. Dzięki temu w sposób systematyczny prowadzone są oceny programów studiów i realizacji procesu kształcenia. Podstawą działań naprawczych i doskonalących są analizy ankiet regularnie przeprowadzanych na uczelni i na ocenianym kierunku studiów. Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów. Duży udział w ocenie procesu kształcenia mają studenci. Jednostka odpowiedzialna za oceniany kierunek organizuje coroczne spotkania ze studentami w celu omówienia bieżących spraw. Wnioski z analiz i ankiet przekazywane są Zespołowi ds. Programu Studiów, Radzie Instytutu, a w razie propozycji zmian, także Radzie Wydziału.

Udział w monitorowaniu programu studiów mają także przedstawiciele instytucji kultury, z którymi Instytut Historii Sztuki współpracuje w toku kształcenia. Uwagi i propozycje zmian przedstawiane są przez nich pod koniec semestru letniego, gdy planowane są zajęcia na rok następny.

Wszelkie dokumenty, raporty i analizy dotyczące jakości kształcenia na Wydziale Historycznym od 2009 są dostępne publicznie i zamieszczane na stronie wydziału, na którą ze strony Instytutu Historii Sztuki można przejść dzięki zakładce „Kształcenie”.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Zalecenie nr 1: Interesariusze zewnątrzni w niewielkim stopniu uczestniczą w formułowaniu i realizacji strategii jednostki; ich wpływ na decyzje podejmowane w zakresie zapewnienia jakości kształcenia jest niewielki; nie wchodzi w skład Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, nie uczestniczą też w zespołach Rad Instytutu i Wydziału.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności: W latach 2016-2019 podpisano szereg porozumień z instytucjami otoczenia zewnętrznego, w kooperacji z którymi realizowane są zajęcia dydaktyczne, a są to: Centrum Kultury Zamek, Galeria Miejska Arsenał, Miejski Konserwator Zabytków, Wojewódzki Konserwator Zabytków, Muzeum Archidiecezjalne. Współpraca z Muzeum Narodowym w Poznaniu jest każdorazowo regulowana osobnym porozumieniem dostosowanym do specyfiki współpracy. Aktualnie prowadzone są rozmowy o stałej współpracy z domem aukcyjnym DESA UNICUM. Zakres i możliwości współpracy zostały w każdym przypadku omówione pomiędzy przedstawicielami obu instytucji na spotkaniach roboczych, szczególnie w zakresie wykorzystania kompetencji pracowników, specyfiki zbiorów itd., możliwości ich wykorzystanie w procesie kształcenia. Odrębnymi umowami są regulowane sprawy praktyk w instytucjach.

Zalecenie nr 2: Wydział nie prowadzi systemowego badania losów absolwentów i nie ma systemu monitorującego losy absolwentów, a dane zbierane przez Uczelniane Biuro Karier nie są wystarczającym źródłem informacji o losach absolwentów Wydziału.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności: Kierownictwo jednostki prowadzącej oceniany kierunek posiada stosunkowo dużo informacji na temat zakresu działalności absolwentów pracujących w zawodzie (muzea, galeria, urzędy konserwatorskie, rynek sztuki, edukacja w zakresie sztuki, wiedzy o kulturze, instytucje kultury). W kwietniu 2019 r. Instytut zorganizował spotkanie obecnych studentów z grupą absolwentów z ostatnich 10 lat czynnych zawodowo zarówno w sektorze publicznym, jak i prywatnym. Celem spotkania było pokazanie potencjalnych ścieżek karier po ukończeniu studiów w zakresie historii sztuki. Z okazji Jubileuszu 100-lecia akademickiej historii sztuki nawiązano kontakty z absolwentami i rozpoczęto gromadzenie ich biogramów nadsyłanych na adres: jubileuszihs@amu.edu.pl.

Zalecenie nr 3: System Zarządzania Jakością Kształcenia nie bada/weryfikuje: osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia; poziomu działalności naukowej jednostki oraz nauczycieli akademickich pod kątem doskonalenia jakości kształcenia; posiadanych zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej; dostępu do aktualnych i obiektywnie przedstawionych informacji o programach studiów i zakładanych efektach kształcenia.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności: Badaniem osiągniętych efektów kształcenia w ostatnich latach funkcjonowania Wydziału Historycznego (do 1 października 2019 r.) zajmowały się zespoły wchodzące w skład Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia – Zespół ds. Zapewniania Jakości Kształcenia i Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia. W strukturze obu tych zespołów znajdowali się przez cały okres ich funkcjonowania pracownicy Instytutu Historii Sztuki. System jakości kształcenia oceniany był początkowo w ramach ogólnouniwersyteckich badań jakości kształcenia, a od 2016 roku organizowane były doroczne Konferencje Jakości Kształcenia na Wydziale Historycznym, służące prezentacji rozmaitych działań dydaktycznych oraz dobrych praktyk w tym zakresie. Wprowadzono także wielopoziomą analizę dotyczącą frekwencji na poszczególnych latach studiów we wszystkich jednostkach Wydziału oraz terminowości obron prac dyplomowych. Pod kierunkiem prodziekana ds. studenckich podjęto także w poszczególnych instytutach komisyjne kontrole procesu dyplomowania. Działalność zespołów ds. jakości kształcenia dokumentowana była na specjalnej stronie internetowej (horyzonty.amu.edu.pl). Obecnie, w nowej strukturze większość ww. zadań przejmie Rada Programowa Wydziału Nauk o Sztuce, która zostanie powołana pod koniec listopada. Natomiast Instytut Historii Sztuki umożliwił dostęp do aktualnych i obiektywnych informacji nt. programów kształcenia i zakładanych efektów, publikując ww. programy na stronie internetowej oraz podając tamże odnośniki do sylabusów poszczególnych zajęć.

Zalecenie nr 4: Słabością, utrudniającą doskonalenie efektywności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jest niespójność Uczelnianego Wewnętrznego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia z działaniami prowadzonymi w tym samym celu w instytutach Wydziału.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności: Ten problem został w dużej mierze zniwelowany dzięki zintegrowaniu działań zapewniających jakość kształcenia w ramach całego Wydziału Historycznego, poprzez działalność WZOJK i WZZJK (jak wyżej). Obecnie, w mniejszej strukturze jaką od 1 października jest Wydział Nauk o Sztuce, integracja tych działań będzie jeszcze bardziej ułatwiona, a jej zapewnieniem zajmie się Rada Programowa. Szerzej ta działalność będzie wpisywać się w nową strukturę zarządzania procesem kształcenia w skali całego Uniwersytetu, koordynowanym przez powołane 1 października Centrum Wsparcia Kształcenia UAM.

Zalecenie nr 5: ZO PKA sugeruje uwzględnienie uwag studentów, zwłaszcza w zakresie poprawienia polityki informacyjnej oraz pełne dostosowanie rozwiązań administracyjnych do obowiązujących przepisów prawa.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności: Uwagi studentów, zarówno zawarte w ankietach ewaluacyjnych poszczególnych przedmiotów, jak i zgromadzone w trakcie dorocznie organizowanych spotkań ze studentami, których celem jest dyskusja nad programem studiów, są brane pod uwagę przy ostatecznym formułowaniu programu studiów dokonującym się do roku ak. 2018/2019 podczas posiedzeń Rady Instytutu Historii Sztuki, w której zasiadali także przedstawiciele studentów. Polityka przepływu informacji została poprawiona przez modernizację strony www.IHS.UAM, na której zamieszczane są wszystkie aktualności, uruchomienie strony IHS UAM na Facebooku, szczególnie przydatnej w bieżącej komunikacji ze studentami (np. inf. o zajęciach), dzięki systemowi USOSweb UAM, a także sprawnej komunikacji za pomocą adresów email poszczególnych lat studiów.

5. Załączniki:

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

1. ustawa z dn. 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668, z późn. zm.);
2. ustawa z dn. 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1669);
3. ustawa z dn. 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153);
4. rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787);
5. rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. z 2018 r. poz. 1861, z późn. zm.);
6. rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6–8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2218);
7. rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1818);
8. rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U z 2019 r. poz. 1450);
9. Statut Polskiej Komisji Akredytacyjnej przyjęty uchwałą Nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dn. 13 grudnia 2018 r. w sprawie statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, z późn. zm.;
10. Uchwała Nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dn. 28 lutego 2019 r. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej.

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej

Profil ogólnoakademicki

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dn. 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiającą studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk (o ile praktyki są uwzględnione w programie studiów), prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględniając systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Polska
Komisja
Akredytacyjna

www.pka.edu.pl